



Novi grobovi

ANTON MARINŠEK

V soboto zjutraj ob devetih je naglo umrl Anton Marinšek, star 53 let. Stanoval je na 14512 Saranac Rd. Doma je bil iz St. Mihala pri Postojni na Notranjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 28 leti. Bil je član društva Janeza Krstnika št. 71 ABZ. Zapušača tri sestre: Mrs. Mary Kukanja v Mentor, O., Mrs. Frances Santel v stari domovini in Mrs. Antonia Krehel v St. Paul, Brazilija. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 10. uri iz Svetkovega pokopališča na 478 E. 152 St. na Whitehaven pokopališče.

NICHOLAS PASDERC

Po dolgi bolezni je umrl na domu Nicholas Pasderc, star 65 let, stanujoč na 1246 E. 58 St. Doma je bil iz vasi Krasine, pošta Gradec, odkoder je prišel v Cleveland pred 45 leti. Zadnjih 25 let je delal v Cleveland Terminal poslopiju kot operator divgal. V Perry, Ohio, zapušača sestro Mrs. Katarina Zajc. Pogreb se bo vršil v torek popoldne ob eni uri iz Zakrajškovega pokopališča na Whitehaven pokopališče.

OLGA GULAN

Preminila je Olga Gulan, stara 60 let, stanujoča na 4619 Memphis Ave. Rojena je bila v selu Sot, Dalmacija, odkoder je prišla v Ameriko leta 1913. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 9. uri iz Golubovega pokopališča na E. 47 St. in Superior Ave. v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. in nato na pokopališče Calvary.

FRANK STIBIL

Po enotedenski bolezni je umrl v petek večer Frank Stibil, star 76 let. Doma je bil iz vasi Ustaje na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 50 leti. Bil je član društva Brooklyn št. 135 SNPI. Tukaj zapušača žalujoče sinove: Frank, John in Joseph in vnuke, v starem kraju pa brata Josepha in sestro Franciško. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 8:15 iz hiše žalosti na 3591 E. 46 St. v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary, pod vodstvom Louis L. Ferfolia pokopališča.

JOHN BRADAC

V Charity bolnišnici je včeraj popoldne podlegel daljši bolezni eden prvih pionirjev newburške naselbine, John Bradac, p. d. Skrlakov oče, star 75 let. Stanoval je na 10414 Reno Ave. Pokopni je bil doma iz fare Krka pri Stični, vas Male Lese na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 55 leti. Kmalu zatem je otvoril gostilno na Burke Ave., pozneje pa je vodil gostilno na Marble Ave. Bil je prvi državljani v Newburghu, kar si je štel v ponos, pa se je tudi potrudil, da je marsikateremu našemu rojaku pomagal do državljanstva. Svoječasno je bil aktiven na društvenem polju in bil je med ustanovitelji lare sv. Lovrenca.

Bil je član društva Danica št. 34 SDZ. Soprog Marija je umrla pred osmimi leti in zelo jo je pokojnik pogrešal. Tukaj zapušača žalujoče hčere: Mrs. Mary Curk, Mrs. Alice Opaskar, Mrs. Josephine Adler in Mrs. Anna Sowinski, sinova Louis in Joseph, vnuke in vnukinje, v starem kraju pa zapušača sestro in več drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:30 uri iz Ferfoliatovega pokopališča na 478 E. 152 St. in nato na pokopališče Calvary.

Senatni odsek zavrgel načrt za obvezno službo 18-letnih

Odsek je naklonjen ideji za enoletne prostovoljce, se glasi poročilo

WASHINGTON, 22. maja — Kakor se je zvedelo danes, so vsi načrti za obvezno vojaško službo, s katero bi bili klicani fantje z izpolnitvijo 18 let, padli v vodo.

Neki član senatnega odseka za oborožene sile je danes izjavil, da se je 12 članov izmed 13 zedinilo, da iz tozadevnega zakonskega predloga črta točko za "draftanje" 18-letnih fantov. Dotični član je reporterjem rekel, da ne želi, da bi se objavilo njegovo ime.

Predsednik odseka, republikanski senator Gurney iz South Dakote, ni hotel dati nikakega komentarja, ampak znano je, da je vprašal vse člane odseka, da se izrazijo glede tega vprašanja.

Novi načrt predvideva prostovoljno vojaško službo

Po načrtu, za katerega so se baje zedinili člani odseka, bi imeli 18 let stari fantje priliko, da se prijavijo za enoletno vojaško službo, potem pa bi bili obvezni služiti štiri leta kot člani narodne garde ali drugih rezervnih edinic, z rednimi dobami vežbe in poletnim vežbanjem v taboriščih ali na krovu bojnih ladij.

Moški v starosti od 19 do 25 let pa bi bili po tem načrtu klicani k oboroženim silam za dobo dveh let.

Voditelji armade, mornarice in zračne sile so preračunali, da bi s programom enoletne prostovoljne službe dobili najmanj 250.000 mladih moških, dočim bi število rekrutov na podlagi obveznosti za 18-letne ne znašalo več kot 161.000.

Wallaceov časopis pravi, da se bo začelo s kampanjo za mirovne pogovore z Rusijo

NEW YORK, 22. maja — Državni odbor "Wallace-for-President" je danes v glasilo nove progresivne stranke Amerike "The Citizen" naznanil, da se bo takoj podvzelo kampanjo, da se od predsednika Trumana, državnega tajnika Marshalla in od kongresa zahteva, da se začnejo mirovni pogovori s Sovjetsko zvezo.

Kampanjski direktor nove progresivne stranke C. B. Baldwin je v svojem članku med ostalim rekel, da je ameriško ljudstvo z ruskim predlogom za konferenco in Wallaceovim odprtim pismom na Stalina dobilo priložnost, da začne z mirovno ofenzivo. Baldwin je obe stari stranki obtožil, da se zoperstavljata naraščajoči mirovni ofenzivi, kar "izgleda za ameriško sovjetsko poravnavo uničujejo osnovno programa za oboroževanje, ki se ga sedaj poskuša spraviti skozi kongres."

"Možnost za razumevanje z Rusijo," piše Baldwin, "bi prisilila obe stari stranki, da se soočijo s konstruktivnimi zahtevami ameriškega ljudstva za zakone o civilnih pravicah, za višje meze, kontrolo cen in za stanovanjske projekte."

Baldwin dalje opozarja, da "bo reakcija storila vse, kar je mogoče, da se ustavi naraščajoče čute v prid sovjetski ponudbi za konferenco."

"Toda tega čuta ne bo ustavila ne izjava predsednika Tru-

GOV. DEWEY PORAZIL STASSENA V PRIMARNIH VOLITVAH V OREGONU

WASHINGTON, 21. maja. — V primarnih volitvah v državi Oregon je gov. Thomas E. Dewey iz New Yorka porazil bivšega minnesotskega gubernerja Harolda E. Stassena v tekmi za republikansko predsedniško nominacijo.

Število delegatov, ki jih ima Oregon sicer ni veliko, kajti s tem je pridobil Dewey samo 12 delegatov, ki bodo vezani glasovati zanj na republikanski konvenciji, ampak udarec, ki je bil s tem zadan Stassenovim predsedniškim ambicijam, je ogromen.

Oregonske volitve so namreč razbile bajko, katero so tako skrbno gojili Stassenovi pristaši, da je mladi guvernir Minnesote "nepremagljiv" v vsakem odprtem kontestu, s katerim koli drugim predsedniškim aspirantom republikanske stranke.

Značilna okolščina teh volitev leži posebno v dejstvu, da sta imela Dewey in Stassen teden dni pred volitvami javno radio debato glede "komunističnega vprašanja" v Zedinjenih državah. Stassen je v tem govoru iznova zahteval, da se komunistična stranka zakonito prepove in se izrekel za Mundtovo predlogo, dočim je Dewey vztrajal na svojem stališču, da se z zakonitimimi merami proti nepopolnoma manjšinam ničesar ne more rešiti ter izjavil, da imamo že sedaj dovolj zakonov proti vsakemu, ki bi deloval za nasilno prevrnitev ameriške vlade.

Nadaljni rezultat oregonskih volitev je ta, da si Dewey in senator Taft stojita nasproti kot vodilna tekmeča za predsedniško nominacijo republikanske stranke.

Na podlagi primarnih volitev po raznih državah ima sedaj Dewey 225 delegatov, Taft in Stassen vsak po 125, razni drugi kandidati skupaj 390, v dvomu pa so glasovi 127 delegatov. Vseh delegatov na konvenciji bo 1094, za nominacijo pa bo zmagovalac potreboval glasove 548 delegatov.

Na podlagi primarnih volitev po raznih državah ima sedaj Dewey 225 delegatov, Taft in Stassen vsak po 125, razni drugi kandidati skupaj 390, v dvomu pa so glasovi 127 delegatov. Vseh delegatov na konvenciji bo 1094, za nominacijo pa bo zmagovalac potreboval glasove 548 delegatov.

Na podlagi primarnih volitev po raznih državah ima sedaj Dewey 225 delegatov, Taft in Stassen vsak po 125, razni drugi kandidati skupaj 390, v dvomu pa so glasovi 127 delegatov. Vseh delegatov na konvenciji bo 1094, za nominacijo pa bo zmagovalac potreboval glasove 548 delegatov.

Na podlagi primarnih volitev po raznih državah ima sedaj Dewey 225 delegatov, Taft in Stassen vsak po 125, razni drugi kandidati skupaj 390, v dvomu pa so glasovi 127 delegatov. Vseh delegatov na konvenciji bo 1094, za nominacijo pa bo zmagovalac potreboval glasove 548 delegatov.

Dobil poškodbe

Bob Gorski, sin Mr. in Mrs. Frank Gorski na 6202 Schade Ave. je 17. maja dobil resne poškodbe pri padcu z visokega odra pri delu v Sherwin-Williams tovarni. Odpeljan je bil v Lutheran bolnišnico, kjer se nahaja v opasnem stanju. Obiski niso dovoljeni. Mladi Bob se je pred nedavnim poročil z Jean Russ in Eaglesmere Ave. Želimo mu, da bi čim prej okreval!

Za Svobodni tisk

V našem uradu je Mr. John Steblaj izročil \$25, katero vsoto je daroval Klub Slovdruštvenega doma na Recher Ave. za Svobodni tisk.

Na blagajnika Mr. John Pollocka pa je Mr. Anton Nagode iz Girarda, O., poslal \$110.50, katero vsoto je nabral med našimi zavednimi rojaki v Girardu. Imena posameznih prispevatelej bodo priobčena v poročilu blagajnika.

Vsem prispevateljem iskrena hvala!

Sovjetska agencija 'Tass' dolži Ameriko kršitve sporazumov

LONDON, 23. maja — Rusija je danes obtožila Zedinjene države, da so odgovorne za vse nesporazume, ki delijo obe državi. Stališče ruskih voditeljev v zvezi s Stalinovim odgovorom na odprto pismo Henry A. Wallacea je podala časniška agencija "Tass," ki pravi, da "vsak že ve, da se je pod Rooseveltovo vlado rešilo najtežje probleme med Zedinjenimi državami, Sovjetsko zvezo in Anglijo."

Agencija "Tass" pristavlja, da sedaj Zedinjene države ne samo, da kršijo sklepe, ki so bili storjeni na konferencah v Jalti in Teheranu, ampak tudi sklepe, ki so bili storjeni s sodelovanjem Trumana in katere je on sam podpisal.

Dalje obtožuje ruska agencija, da zgolj po krivdi Zedinjenih držav niso mogli Zdrženari sprejeti akcije glede kontrole in znižanja oboroževanja.

MIHAEL BO GOST GRŠKEGA KRALJA PAVLA

ATENE, 22. maja. — Grška monarhistična vlada je danes naznanila, da bo bivši romunski kralj Mihael dospel v Atene 2. junija in da bo več dni ostal v gostih pri svojem stricu, kralju Pavlu. (Mihael pripada stari nemški hiši Hohenzollernov, kralj Pavel pa je v krvnih zvezah tudi z angleško kraljevsko hišo. Med seboj so si vsi vpokojeni in še vedno aktivni kralji najmanj "strici", odnosno "nečaki.")

SODNIK NAPADEL "SRAMOTNE" NAVADE

DENVER, Colo., 22. maja — Sodnik najvišje sodnije William O. Douglas je danes odprl vrata "Freedom Trainu" in ob tej priliki apeliral, naj se preneha z "sramotno navado, da se vsakega, ki zagovarja liberalne reforme, označa za komunisto."

Douglas je izjavil, da je "močna demokratična politika najboljše orožje proti komunizmu."

Klub "Ljubljana"

Redna mesečna seja kluba "Ljubljana" se bo vršila v torek zvečer v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Članstvo je vabljeno, da se udeleži polnoštevilno.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

DODATNO POJASNILO V ZVEZI S CARINO

Od jugoslovanske ambasade v Washingtonu smo v zvezi s carino na pakete, ki jih naši ljudje pošiljajo v Jugoslavijo, odnosno Slovenijo, prejeli še sledeče dodatno pojasnilo:

- Carino na nekatere artikle, ki se jih pošilja v darilnih paketih, se je moralo uvesti zaradi onemogočanja nedovoljene trgovine in spekulacije. Proste vsake carine so stare obleke, perilo, čevlji in hrana. Za kavo, kakao in čaj se plača carino, le če je pošiljka težja od ene kile, na poper, če se ga pošlje več od 250 gramov, na vanilo in cimet, če se pošilja več kot 100 gramov. Uvozno dovoljenje ni potrebno.

AMERIŠKI KONZUL WASSON UBIT V VOJNI MED ŽIDI IN ARABCI

Združeni narodi zavrgli ameriško-sovjetsko zahtevo za intervencijo

WASHINGTON, 23. maja — Včeraj je umrl za rano, ki jih je dobil v spopadu med Židi in Arabci, ameriški konzul v Jeruzalemu Thomas C. Wasson. Pod skoraj podobnimi okolščinami pa je danes podlegel ranam tudi radijski operator ameriške mornarice Herbert M. Walker.

Wasson je bil ranjen peteklo soboto, ko se je peš vračal s sestanka komisije za poverjenstvo Združenih narodov, katere je bil član. Zadel ga je krogla prav pred poslopjem ameriškega konzulata. Istega dne je tudi pred konzulatom zadel krogla Walkerja, ki je obdržal radijsko zvezo med Jeruzalemom in Washingtonom.

Izven vsake nevarnosti za življenje pa se nahaja tretji Amerikan, član štaba konzulata, Thomas Gannon, katerega je v hrbet zadel krogla že 14. maja.

Kot sporoča državni oddelek, bosta Wasson in Walker pokopana v Svetem mestu.

Varnostni svet apelira za premirje v Palestini

LAKE SUCCESS, N. Y., 22. maja — Varnostni svet organizacije Združenih narodov je danes zavrgel ameriško-sovjetski predlog za močno intervencijo v Palestini in namesto tega sprejel predlog, da se Židom in Arabcem naslovi blag apel, da prenehajo z vojno.

Predlog za to blago akcijo Združenih narodov, ki pa ima malo izgledov, da bo učinkovita, je postavil delegat Anglije.

Po ameriškim predlogu bi se najprej označilo borbe v Palestini za kršitve svetovnega mira, naker bi se uporabilo ekonomske in vojaške sankcije napram tisti strani, ki bi kljuboval ukaz, da se morejo borbe prenehati. Za ta ameriški predlog so glasovale Rusija, Ukrajina, Francija in Kolumbija, toda za sprejetje sta manjkala še dva glasova.

Amerika napada Anglijo v zvezi s pošiljanjem orožja

Pred samim glasovanjem je ameriški delegat Warren R. Austin ostro napadel Anglijo zaradi pošiljanja orožja transjordanski legiji in naravnost povedal, da so Arabci napadali. Austin je pri zagovarjanju ameriškega predloga rekel, da je grožnja s sankcijami in vojaško intervencijo potrebna. Pristavil je, da bi vse države članice bile obvezne podpreti sklep Varnostnega sveta in s tem obvezne, da držijo transjordanskega kralja Abdullaha "tam kjer spada."

Austinu je odgovoril angleški delegat Sir Alexander Cadogan, ki je mirno povedal, da je Anglija nasprotna kakršnim koli kazenskim meram.

Židje pripravljeni na premirje, ako so Arabci tudi

TEL AVIV, 24. maja — Začasna vlada Izraela je včeraj naznanila, da bo ukazala svoji armadi, naj preneha streljati, ako so tudi Arabci pripravljeni na premirje.

Naznanilo izraelske vlade je odgovor na apel Varnostnega sveta, da obe strani prenehata v ponedeljek opoldne z borbami. Toda nič še ni znano, kakšno stališče napram apelu so zavzeli

Arabci. V Kairu je sicer egiptski zunanji minister Ahmed Kasaba Paša izjavil, da bo njegova vlada storila vse, kar je mogoče, da se na apel Varnostnega sveta odgovori, toda na seji egiptske vlade ni v zvezi s tem apelom bil storjen noben sklep.

Sveto mesto bo drugi Stalingrad, pravijo Židje

Medtem pa se brez ozira na vse akcije za premirje borbe za Jeruzalem nadaljujejo. Transjordanska legija je v šestem dnevu po svojem vdoru v mesto sprožila najtežji napad na židovske pozicije.

Židovski poročilo pravi, da Arabci sicer neprenehoma streljajo na židovski del mesta, da pa je to streljanje brez večjega učinka. V akcijo so stopila tudi židovska letala.

Židovski uradniki so dalje izjavili, da bo izraelska armada branila Jeruzalem, ki ga kristjani, židje in muslimani smatrajo za sveto mesto, tako vztrajno in odločno kot so Rusi branili Stalingrad pred napadi nacističnih armad.

Prvorojenec

Vile rojenice so se v petek zglasile pri družini Mr. in Mrs. Andrew in Esther Mirtic na 3311 W. 61 St. ter pustile v spomin krepkega fantka-prvorojenca, ki je tehtal 9 funtov in 5 unč. Mati in dete se nahajata v Lutheran bolnišnici in se dobro počutita. Tako sta prvič postala "grandpa" in "grandma" Mr. in Mrs. Andrew Mirtic iz 12815 Kirton Ave. v West Parku. Čestitamo!

Pobiranje asesmenta v domu na Holmes Ave.

Tajniki društev, ki zborujejo v Slovenskem domu na Holmes Ave., bodo pobirali mesečni asesment danes 24. in jutri 25. maja ob navadni uri. Prosi se člane, da to naznanilo vpoštevajo.

Poroka

Dne 15. maja sta se poročila Miss Lillian Tanko, hčerka Mr. in Mrs. Jehn in Antonia Tanko iz 19600 Arrowhead Ave., in Mr. Charles Delsender, sin Mrs. Stella Delsender iz 834 Alhambra Rd. Po poroki se je mladi par podal na ženitovanjsko potovanje v New York. Novoporočencema čestitamo in jima želimo vse najboljše v zakonu!

Sestanek

Prosi se vse odbornike, ki so obljubili sodelovati pri poslovnem večeru za Ludvika Medveška dne 31. maja v spodnji dvorani SND, da se jutri večer (v torek) ob osmih snidejo v starem poslopiju SND, da se ure di vse potrebno. Na prijatelje se apelira, da če se nameravajo udeležiti priredbe, da si nabavijo vstopnice do 28. maja, ker se jih pozneje ne bo več prodajalo. Dobe se v starem poslopiju SND.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DR. KREK POUČUJE AMERIŠKE SLOVENCE . . .

Zdaj, ko je dr. Miha Krek vstopil v uredništvo A. D. in bo, kot pravi A. D., "stalno pri listu pomagal," lahko pričakujemo še bolj intenzivne gonje proti našim naprednim slovenskim Američanom s strani tega časopisa, ki je postal glavno glasilo vseh slovenskih domobrancev in beguncev. Dr. Miha Krek, ki je prišel v to našo novo domovino pred kakimi šestimi meseci, se je odločil, da bo naše slovenske naseljence, od katerih se mnogi nahajajo tu že blizu pol stoletja, poučeval, kaj je "demokracija," "svoboda" in "lojalnost." Kot bivši član fašizma-naklonjenih vlad dr. Milana Stojadinovića in Dragiša Cvetkovića, je dr. Miha Krek zelo dobro seznanjen z demokracijo in svobodo, pa tudi s takozvano "lojalnostjo," na katero se posebno rad sklicuje. V stari Jugoslaviji je kot naslednik dr. Korošca imel z vsemi temi lepimi rečmi veliko preglavice.

V Girardu se je 10. maja vršil nekakšen shod Lige katoliških Slovencev, na katerem je tudi dr. Miha Krek povedal marsikatero skrajno zanimivo reči.

Toda potrebno je, da omenimo nekatere stavke iz tega zanimivega govora dr. Mihe Kreka. Kot poroča A. D. z dne 13. maja, se je dr. Krek "dotaknil tudi naših 'naprednih' in 'rdečih'."

"Povedal je," pravi A. D. "kako je bila naša domovina v Jalti izdana in žrtvovana komunističnim tiranom, ki so kot kobilce prišli in zatrli prej tako lepo svobodno življenje našega naroda."

Že ta stavek zasluži posebno pozornost, kajti v Jalti ni pri "izdajstvu naše domovine" sodeloval nihče drugi kot pa pokopani predsednik Roosevelt, katerega se sicer dr. Miha Krek ne upa nazvati po imenu, toda kljub temu je izven vsakega dvoma, da ga smatra za soodgovornega za podpis pakta med tremi velikimi silami.

Mi bi se spričlo te drzne trditve upali skromno vprašati dr. Kreka: Če je pakt v Jalti bil "izdajstvo naše domovine," kaj pa je bil pakt, ki ga je predvojna vlada Milana Stojadinovića sklenila v Berlinu s samim Hitlerjem? To vprašanje je posebno važno, ker član te Stojadinovićeve vlade, ki je podpisal pakt za pristop Jugoslavije k Hitlerjevemu ošiču, ni bil nihče drugi kot pa sedanji pomožni urednik A. D. dr. Miha Krek. Pa ne samo to. Ampak ta dr. Miha Krek je tudi glasoval za ta pakt s Hitlerjem! How's that, Mihe?

Kar se pa tiče "prej tako lepega in svobodnega življenja našega naroda" v stari Jugoslaviji, lahko rečemo samo to: sreča je, velika sreča, da so se enkrat za vselej jugoslovanski narodi osvobodili "tega lepega in svobodnega življenja," ki so ga bili deležni pod krvavimi diktaturami Aleksandra, Živkovića, Jeftića, Korošca, Stojadinovića, Kreka, Mačeka in Cvetkovića. Verjamemo, da je za dr. Kreka in njemu podobne bilo to življenje res "lepo in svobodno," ker sicer bi si sedaj na vse kriplje ne prizadevali, da bi tudi naše ameriške Slovence vpregli v to svojo "borbo za demokracijo in svobodo," da bi si priborili nazaj svoja korita in stare pozicije v tako "lepi, srečni in svobodni" predvojni Jugoslaviji! Dr. Kreku priznamo, da je z njegovega stališča lepše biti minister, kot pa pomožni urednik glasila domobrancev in beguncev!

Dalje čitamo v poročilu o tem znamenitem shodu tudi to:

"Dotaknil se je dr. Krek tudi naših 'naprednih' in 'rdečih,' ki branijo titovski režim čez drn in strn in zagovarjajo vse njegove zločine. Pokazal je, kako v starem kraju ves narod trpi; ljudje vseh političnih, verskih in drugih prepričanj. Povedal je, da je komunistični teror, gospodarska nesposobnost in komunistična strankarska samopašnost v starem kraju zatrla gospodarski napredek in povzročila bedo, ki je danes splošnejša in težja, kakor je bila med samo nacistično okupacijo."

Ne bomo se vpuščali v kontroverzo z dr. Krekom glede "terorja, gospodarske nesposobnosti, trpljenja zaradi verskih, političnih in drugih prepričanj," kajti poleg dr. Kreka so v vseh teh vprašanjih povedali popolnoma nekaj drugega odlični ameriški duhovniki, ki so obiskali Jugoslavijo, ameriški časnikarski poročevalci, ki so poročali o nagli obnovi v Jugoslaviji, dalje Robert St. John v svoji knjigi "Silent People Speak" itd., itd. Seveda je

UREDNIKOVA POŠTA

V nedeljo vsi v Slov. nar. dom

V nedeljo 30. maja bodo vodile vse ceste k Slov. nar. domu na St. Clair Ave., kjer bo nekako narodno žegnanje in zbirališče naše slovenske rasti. Odlični gostje bodo tam iz raznih zunanjih naselbin, kateri so prihiteli na zborovanje širšega SANSovega odbora. Med temi odličnimi gosti bodo tudi pisatelja Etbin Kristan in Louis Adamić ter glavni tajnik SNPJ F. A. Vider.

SANSove podružnice iz Clevelanda, Collinwooda in Euclida podajo ob tej priliki dnevu primeren program v avditoriju S. N. Doma. Pričetek ob 4. uri popoldne. Na vsopredru so gostje govorniki in nastop pevskih zborov Jadrana, Slovana in Zarje. Lep vsopredru bo to; še posebej za te čase, ko se tako pogosto zagovarja krivice in poveličuje laži. Ravno v teh nejasnih dneh nam je potrebna odkrita in pravična beseda in ta od ljudi, v katere zaupamo. V nedeljo nam bo to vstreženo. Pevski zbori nam bodo pa nudili svoje neizčrpane zaklade.

Vsa slovenska javnost je prav vljudno vabljen.

V ponedeljek 31. maja, ob 5. zvečer pa počastimo našega neutrudljivega javnega delavca Ludvika Medveška. Proslava se vrši v spodnji dvorani SND. Vstopnice, katerim je cena \$2, se dobe do 26. maja v SND.

Medvešek je med prvimi in prav lepo zapisan v zlati knjigi pri SND. Za svoje nesebično delo je pa tudi prav častno zapisan v naši splošni javnosti. V ponedeljek se zberemo, da ga počastimo in mu stisnemo roko predno odpotuje v rojstno domovino.

Če še niste rezervirali vstopnice, se požurite!

Leo. Poljšak.

DELA VSTVO V AMERIKI—NADALJNI INDUSTRIJSKI SPORI

(Peti od devetih člankov o zgodovini delavskega gibanja. — Snov in podatki iz materiala, ki ga je zbral Delavski oddelek.)

Tekom leta 1890 v dobi do pričetka novega stoletja, so se unije dobro vkoreninile v ameriško industrijo. Vendar pa so pri tem naletele na ostro opozicijo od strani velikih korporacij. Te korporacije so se formirale v času civilne vojne in v dobi, ki ji je sledila. Cilj je bil razvoj ameriške industrije in bogatih virov premoga, železa, bakra, petrolja, itd. Okrog leta 1890 so velike korporacije dominirale ekonomsko življenje in do gotove mere tudi politično življenje te dežele. Proti unijam so torej vodile krepak odpor in posledica je bila pravcata industrijalna vojna.

Izmed krvavih konfliktov v l. 1890, sta izrazila dva. Eden v l. 1892 — med unijami zvezno železarjev in jeklarskih delavcev in Carnegie Steel Corporation v Homestead, Pa. Spor se je pletel okrog nameravanega znižanja plač in priznanja unije. Ko je bila oklicana stavka, je korporacija najela 300 "detektivov" od Pinkerton's National Detective Agencije za zaščito tovarn. Nastala je iz tega prava bitka med stavkarji in "detektivi" in padlo je deset mož, mnogo pa je bilo ranjenih. Vmešala se je še državna milica in zlomila stavko ter unijo obnem.

Leta 1894 so zastavkali delavci Pullman Palace Car Co. v Pullman, Illinois, ko je družba odrekla oziroma zavrnila ponud-

danes bolj popularno napadati in obrekovati novo Jugoslavijo kot pa o njej pisati resnico, toda značilno je, da ob 'napredne' in 'rdeče' lomi svoja prav ta stari "paktaš" dr. Miha Krek, ki je šele pred šestimi meseci prišel v našo deželo in mu je torej svoboda tiska, govora in zborovanja popolnoma španska vas kot mu je bila tudi v stari Jugoslaviji, kjer o vseh teh lepih rečeh ni bilo ne duha ne sluha. Očitno je, da se dr. Miha Krek nikakor ne more privaditi na vse tisto, kar je še ostalo od nekoč tako cvetečih ameriških svobodščin! Kaj bi šele bilo, da je prišel v Rooseveltove Ameriko!

Pribijemo lahko na tem mestu dejstvo, da so v veliki večini naši Slovenci morali iti po svetu s trebuhom za kruhom kljub "prej tako lepem in svobodnem življenju" v starem kraju samo zaradi "političnega terorja, gospodarske nesposobnosti in samopašnosti" raznih Franc Jožefov, Aleksandrov, Korošcov in Krekov, da omenimo le nekatere, ker drugače si človek res ne more najti razlage za izseljevanje naših ljudi. Toda kljub vsem tem žalostnim dejstvom, poskuša dr. Krek dopovedati tem našim ljudem, ki so svojo mladost in najlepša leta življenja žrtvovali svoji novi domovini, da je prav tisti red, ki jih je pogljal v široki svet, "lep in svoboden" in da je potrebno, da se ti isti ameriški Slovenci borijo, da bi se takšen red vrnil v Jugoslavijo!

(Konec jutri)

žav. Medtem pa je zvezni kongres sprejel zakone v tem pogledu in l. 1913 je bil ustanovljen Delavski department, ki je dobil kabinetni status. L. 1915 je bil sprejet zakon nazvan Seamen's Act, ki je znatno izboljšal položaj pomorščakov na ameriških ladjah. L. 1916 je bil uzakonjen 8-urnik za železničarje.

Ameriška delavska federacija je imela svoje boje z organizacijami političnih ciljev — Socialistično delavsko stranko (ust. 1877); Socialistično stranko (ust. 1900); in IWW ust. l. 1905. IWW (Industrial Workers of the World) je vključevala delavske in politične skupine ter je oznanjevala revolucio-

narne doktrine in kot organizacija tega kova skušala pridobiti v svoje vrste velike množice neizurjenih delavcev. Nekaj časa je uspevala v predelju žitnih polj, v majhnih, gozdnih taboriščih, v predilnicah, itd., a že po l. 1913 je pričelo to gibanje pešati, vendar do gotove meje obstoja še danes. Ko je vstopila Amerika v vojno l. 1917, je povečana industrijska proizvodnja razširila tudi delavske unije. Samuel Gompers je bil imenovan za načelnika vojnega odbora za odnose z delavstvom. S tem je delavstvo prvič dobilo od vlade pravico organiziranja in kolektivnega pogajanja z delodajalci.

Common Council

PRVAK MANJŠINSKIH AMERIČANOV

Dasi je Amerika obljubena s prebivalstvom, ki izhaja iz naseljencev mnogih narodov in ljudstev ostalih štirih kontinentov, se niso vsi ti naseljenci porazgubili med večino prebivalstva. Nekateri, iz raznih razlogov tvorijo med nami "manjšine", ki se razlikujejo od ostalih Američanov radi različenosti v običajih, ali veroizpovedi, ali pa radi druge barve polti. In vendar so z ostalimi Američani vred s svojim delom in svojim umom oblikovali in dali značaj življenju te dežele, so obogatili znanost, industrijo, umetnost, glasbo in filozofijo v Ameriki.

V sodobnem času je več in več Američanov, ki se zavedajo ali jim postaja jasno, da je potrebno zagotoviti te Američane — tuje rodne, Črnce, Indijance, katolike, Jude in druge — da obstojajo tudi zanje pravice in prilike, ki so njih dedščina, katerih pa so pogosto oropani, včasih kot posledica predsodkov, včasih, ker se jih v gotovih krajih prezre. Znan med prijatelji takih Američanov je mož, ki je izrazil svoje nazore, opazovanja in upe v številu svojih knjig. Ta mož je pisatelj Carey McWilliams, po poklicu odvetnik in bivši naseljeniški in stanovanjski komisar v Kaliforniji.

Zgodilo se je, da je pritegnila njegovo pozornost najprej manjšinska skupina v Zedinjenih državah, ki je bila delno domačega izvora — to so bili ameriški sezonski farmarski delavci v Kaliforniji. Njegova prva knjiga, ki je vzbudila splošno pozornost, se je nanašala na te seleče se delavce. V svoji drugi knjigi je podal snov vzeto iz življenja selečih se farmarskih delavcev širom Zed. držav. Ta njegova študija prikazuje domačine, ki izhajajo iz starejših naseljeniških skupin, dalje Mehikance, mehiške naseljence, Črnce, kanadske Francoze in Američane nemškega, italijanskega, portugalskega, ogrskega in japonskega izvora. (Ako bi to knjigo pisal danes bi vključevala tudi Portorikance).

Ker si je s svojo študijo tega predmeta nabral precej znanja o tem vprašanju, je Mr. McWilliams za svojo tretjo knjigo zbral skupaj dejstva in števila, da je pokazal, kaj vse lahko zadane Američane zgolj radi razlike v barvi njihove polti — Črnce, Kitajce, Filipince, Japonce, Indijance in Mehikance. Svoji knjigi je dal naslov: "Bratje pod kožo" (tiskana je bila med vojno). V končnem poglavju te knjige pisatelj pravi, da bodo nekega dne vsi Američani bratje — ali pa bodo sužnji.

Naslednja knjiga — "Predsodki" (Prejudice) — je Mr. McWilliams izbral eno ameriških manjšinskih skupin, katere polit ni bela. To so bili ameriški Japonci in v Ameriki rojeni njih potomci — okrog stotisoč teh je armada izselila iz njih domov po napadu na Pearl Harbor. Pisatelj Mc Williams v svoji knjigi navaja, da je tu očitna ne-

slitve, vzgoje, odidiha in najdenja stanovanj.

Mr. Mc Williams poseže v zgodovino antisemitizma v Ameriki tja do leta 1877, ko je bil zabeležen prvi slučaj v javnosti, ker je neki irski lastnik hotela v razkošnem letovišču odrekel sobo bogatemu newyorškemu bankirju, ki je bil avstrijski žid. Stvar je vzbudila mnogo zgražanja in bila celo predmet pridig v cerkvah v onih dneh. Pisatelj študija skrbno beleži kako se je nestrpnost v tem pogledu razvijala od tedaj pa do današnjega časa. Pride do zaključka, da ustvarja predsodke proti židom ali proti drugim manjšinskim skupinam ekonomska negotovost ljudi, ki skušajo pokrepi svojo lastno samozavest s tem, da nastopajo proti nekomu kot napram "nižje stoječemu," ali pa zvrčajo vzrok svojega neuspeha in slabe sreče na kako skupino.

Skrbno dokumentirana knjiga o antisemitizmu, kot njegove prejšnje knjige, razkriva Mr. Carey McWilliams kot moža, ki vrši svoj delež, da bi mogla demokracija delovati za vse Američane. Je še mnogo drugih, ki se bore kakor on, da bi bilo pri nas vzpostavljeno merilo individualne vrednote vseh Američanov. Tako dobiva na mnogih frontah moč gibanje proti predsodkom in zapostavljanju — v tem je upapolno znamenje našega časa.

Common Council

Vesti iz Jugoslavije

Sole na splošno izobraževanje delavcev

Med važnimi pridobitvami delovnega ljudstva nove Jugoslavije je tudi možnost višjega izobraževanja, ki ga je deležno delavstvo. V tem pogledu je priselila nova Jugoslavija mnogo novega in zanimivega. Naloga teh šol za splošno izobraževanje delavstva je, omogočiti pri-svojitve splošne izobrazbe delavcem, predvsem pa udarnikom, ki so zaposleni po raznih podjetjih in obratih. Te šole se delijo na nižji in višji tečaj. V nižji tečaj lahko pridejo delavci, ki imajo vsaj dovršeno osnovno šolo, v višji tečaj se lahko vpišejo oni delavci, ki imajo vsaj dva razreda srednje šole ali pa štiri razrede višje osnovne šole. Oba tečaja trajata dve leti. Pouk obsega najmanj štiri ure dnevno in traja ob času, ki je za delavce najprimernejši. Za te šole je izdelan poseben učni načrt in program, priznava glede obsega snovi prvenstvo prirodoslovnim vedam, glede števila ur pa materinski in književnostjo. Te šole kažejo lepe uspehe v svojem prizadevanju, zagotoviti vrst najboljših delavcev nov kader strokovnjakov. Jugoslovanski delavci so pokazali obilo vnema in prizadevnosti pri učenju in izpopolnjevanju. Dognano je, da na splošno uspeh v teh šolah za splošno izobraževanje znatno presega uspeh dijakov v srednjih šolah.

Prvi zadrudni dom odprt

LR Slovenija ima svoj prvi zadrudni dom. Zgradili so ga v Cvenu pri Lutomeru. Zadrudni dom je bil postavljen v 52 dneh. Slovesna otvoritev je bila 18. aprila v navzočnosti več tisoč ljudi. Vse zadrudne ustanove v okvirju zadrudnega doma so pričele poslovati. V Ljudski republiki Sloveniji bodo letos pozidali 122 zadrudnih domov velikega tipa, 162 srednjega in 105 malega tipa. Razen tega bo 132 pgslopj preurejenih v zadrudne domove.

Nove delovne metode pospešujejo gradbeno dela

V gradbinstvu so bili uveljavljeni v novi Jugoslaviji številni novi delovni načini, ki so prinesli presenetljive uspehe. V LR Hrvatski so pričeli zadnji čas jeziku.

postavljati zidarske odre na nov način, ki ga bodo v letošnji gradbeni sezoni uporabili na vseh gradiliščih te ljudske republike. Novi način postavljanja zidarskega odra zagotavlja namreč deseterkratni prihranek glede uporabe delovnih moči in materiala. Dočim je bilo prej pri tem delu zaposlenih skozi mesec in pol več strokovnih delavcev, zadošča pri novem delovnem načinu pet tesarjev, ki lahko postavijo zidarski oder v štirih dneh. Nadalje moramo omeniti montažne krovne in stropne konstrukcije pri postavljanju večjih industrijskih objektov. S tem novim montažnim načinom privarčujemo pri železu in betonu okoli 50%, pri samem montiranju raznih delov na gradilišču okoli 90% lesa. Razen tega zadošča 1 strokovni tehnik, ki mu pomagajo drugi delavci. Montažni način skrajšuje delovni čas pri postavljanju stropov in streh za polnih 75%. Končno imamo tudi proizvodnjo montažnih hiš. Sestavne dele te vrste hiše izdelujejo na tovarniški način vse leto in so glede na suše, deževje in vlago mnogo odpornejše nego zidane. Veliki pomen montažne metode pri postavljanju hiš je v tem, da je na ta način omogočena bolj racionalna uporaba delovne sile. S tem se namreč pretvarjajo sezonski gradbeni delavci v stalne industrijske delavce, ki so tako zaposleni čez vse leto.

(SANS—Chicago)

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

NAZNANILO

Ker nas je že več rojakov naprosilo za naslove Jugoslovanskih oblastev v Zedinjenih državah, naj tu navedemo, da naslov jugoslovanske ambasade se glasi:

Yugoslav Embassy,
1520—16th St., N. W.,
Washington 9, D. C.

Naslov urada jugoslovanskega konzula pa se glasi:

Yugoslav Consulate General,
745—5th Ave.,
New York 22, N. Y.

Pišete lahko v slovenskem, srbskohrvatskem ali angleškem jeziku.

M. Njin:

PRIRODA IN LJUDJE

(nadaljevanje)

Obsodba

Priče so zaslišane. Preiskava je zaključena.

Sodišče mora izreči sodbo.

Kdo je kriv lakote, kdo je

kriv, da je dežela upuščenost in

da je oropana svojih bogastev?

Kdo je spravil deželo na rob

propada, kdo je kriv, da je naj-

boljša črnzemeljska polja pa-

čila suša, da so bila velikanska

prostranstva v nevarnosti, da se

spremenijo v puščavine?

Lakote in uničevanja dežele

niso bili krivi samo Strukovi,

Štremouhovi in Sukovini. Kriv

je bil ves prejšnji družbeni red,

tisti družbeni red, v katerem ne-

kateri delovno silo kupujejo,

drugi pa jo morajo prodajati.

Sodba pa se je mogla glasiti

samo—revolucija.

Ta sodba pa ni bila izrečena

takrat, ampak v oktobru 1917,

ko je delovno ljudstvo vzelo

ohlast v svoje roke, da bi zgra-

dil nov družbeni red.

Svetovni red in svetovni nered

Kakšen naj bo novi družbeni

red?

Družbeni red bi moral biti

tak, da bi ne bilo bede in lakote

na zatiranju človeka po človeku.

Ce hočemo odpraviti lakoto,

ne zadostuje, da si nabavimo

stroje in prisilimo zemljo, da da-

je več žita.

V nekaterih drugih deželah

daje zemlja več pridelka, kakor

v Rusiji pred revolucijo. Tam

zavestno obdelujejo zemljo, ima-

jo dobre pluge, močne konje,

stroje in gnojila. Toda ali mar

ljudje tam ne stradajo?

V rokah imam nemški list

"Berliner Tageblatt," številka

270 z dne 6. avgusta 1932. Vse-

buje obširen članek o bedi na

Thürinškem. Iz tega članka po-

dobimo nekaj odlomkov:

"Preteklo jesen so se morala

okrožja odločiti, da odpuste iz

svojih zavodov hirajoče, pohab-

ljence in bolnike, ker občine niso

več zmagovalce svojega deleža

pri stroških . . . da, celo težke

bolnike iz umobolnice so morali

spustiti med ljudi . . .

"Kot značilen primer naj nam

služi vas Frankenheim. Skoraj

ves kraj s 1,200 prebivalci je

brezposeln. Preteklo poletje ni

mogel župan cele tri mesece iz-

plačati niti pare podpore in je

prebivalstvo napotil k nabiranju

jagod in drugim možnostim za

šamopomoč." Ko pa je prišla zi-

ma, je postal položaj brezupen.

Da ne bi od lakote poginila, je

zabela vsa vas beračiti.

"Očetje z odraslimi otroki so

obšli ves kraj 40 kilometrov na-

okoli. V nedeljo so se vrnili k

družini z nekaj hrane in s par

preberačnimi groši.

"Ker to ni zadostovalo, so

svojo 'šamopomoč' razširili na

krajo, vleme in divjaštvo. Ob

takih okoliščinah ni čudno, da

županu razbijejo šipe in da si

deželni svetnik upa v vas le ta-

krat, kadar ima s seboj denar

za podpore.

"Poklicno beračenje celih va-

si pa ni redkost. V drugih kra-

jih, kjer ne beračijo cele občine,

temveč le posamezne družine,

žandarji prebivalstvo samo. To-

da v splošnem policija nameno-

ma spregleduje to početje.

"Uradna dovoljenja za bera-

čenje pa so dejstvo, ki dovolj

jasno priča, kako resen je polo-

žaj na Thürinškem. Župani v

okrožju Rüdoldstadt na primer si

niso mogli pomagati in so pre-

bivalstvu potrdili, da je že leta

brezposeln in da jih občina ne

more več podpirati. Župane in

policijo tistih občin, v katerih

bi se lastniki teh dovolilnic za

beračenje pojavili, pa naproša-

jo, da njihovo obrt pospešujejo

in podpirajo."

Isto opažamo tuid v drugih

deželah, kjer se vlada stari red.

Kaj se je zgodilo? Zakaj ljud-

je stradajo?

Kaj je na svetu nemara pre-

malo kruha?

Ne, dovolj ga je. Meščanski

gospodarstveniki se celo prito-

žujejo, da je žita na svetu pre-

več.

Sestavili so sijajne stroje za

obdelovanje zemlje, iznašli po-

stopke za pridobivanje gnojil iz

vode, iz zraka, iz premoga—iz

najbolj cenjenih snovi. Polja da-

jejo tolikšne žetve, kolikoršnih

svet še ni videl. V Italiji se je

posrečilo na poskusnih poljih

požeti po 60 stotov žita na hek-

tar.

Žitnice so v mnogih deželah

Evrope in Amerike prenapol-

njene z zrnjem. Trgovci ne vedo,

kako bi se rešili preobilja žita,

da bi lahko dvignili žitne cene.

Žito dajo denaturirati.

Vsako ve, kaj je denaturira-

ni špirit. Spirit denaturirajo ta-

ko, da ga pokvarijo s petrolejem

in drugimi nevarnimi snovmi. In

skladno obdelujejo zemljo, ima-

jo dobre pluge, močne konje,

stroje in gnojila. Toda ali mar

ljudje tam ne stradajo?

Vsako ve, kaj je denaturira-

ni špirit. Spirit denaturirajo ta-

ko, da ga pokvarijo s petrolejem

in drugimi nevarnimi snovmi. In

skladno obdelujejo zemljo, ima-

jo dobre pluge, močne konje,

stroje in gnojila. Toda ali mar

ljudje tam ne stradajo?

Vsako ve, kaj je denaturira-

ni špirit. Spirit denaturirajo ta-

ko, da ga pokvarijo s petrolejem

in drugimi nevarnimi snovmi. In

skladno obdelujejo zemljo, ima-

jo dobre pluge, močne konje,

stroje in gnojila. Toda ali mar

ljudje tam ne stradajo?

Vsako ve, kaj je denaturira-

ni špirit. Spirit denaturirajo ta-

ko, da ga pokvarijo s petrolejem

in drugimi nevarnimi snovmi. In

skladno obdelujejo zemljo, ima-

jo dobre pluge, močne konje,

stroje in gnojila. Toda ali mar

ljudje tam ne stradajo?

Vsako ve, kaj je denaturira-

ni špirit. Spirit denaturirajo ta-

ko, da ga pokvarijo s petrolejem

in drugimi nevarnimi snovmi. In

skladno obdelujejo zemljo, ima-

jo dobre pluge, močne konje,

stroje in gnojila. Toda ali mar

ljudje tam ne stradajo?

Vsako ve, kaj je denaturira-

ni špirit. Spirit denaturirajo ta-

ko, da ga pokvarijo s petrolejem

in drugimi nevarnimi snovmi. In

skladno obdelujejo zemljo, ima-

jo dobre pluge, močne konje,

stroje in gnojila. Toda ali mar

ljudje tam ne stradajo?

Vsako ve, kaj je denaturira-

ni špirit. Spirit denaturirajo ta-

ko, da ga pokvarijo s petrolejem

in drugimi nevarnimi snovmi. In

skladno obdelujejo zemljo, ima-

živino, in sicer ji primešajo ne-

ko barvilo, da postane neužitna

za ljudi. S to krmo krmijo kra-

ve na Danskem. Toda z govedi-

no je prav tako kot s pšenico;

preveč je je. Zategadelj koljejo

danske krave v velikem številu

in jih meljejo v strojih, ki so po-

sebej v ta namen sestavljeni.

"Dobijo pogache iz mesa in

z njimi krmijo svinje. Pravijo

namreč, da kupujejo Angleži

masne svinje. Toda to je bilo

nekoč—zdaj jih imajo sami

preveč. Preveč za tiste, ki more-

jo kupovati, za ostale premalo.

Zato jih spreminjajo v snov za

gnojenje polj. S to snovjo gnoj-

ijo na Holandskem polja, ki so

jih dobili z osušitvijo Zuider-

skega jezera."

Ta zgodba je podobna zgodbi

o popu in njegovem psu ali zgod-

bi o jari kači in steklenem polžu.

Na polje sejejo pšenico.

S pšenico krmijo krave.

S kravami krmijo svinje.

S svinjami gnojijo polje.

Na polje sejejo pšenico.

In tako brez konca dalje. Smi-

selno človeško delo spreminjajo

v nesmisel.

Polja obdelujejo, žetve pa ne

pospravijo. Sklicujejo konferen-

ce samo zato, da bi odločili, za

koliko je treba zmanjšati pose-

jano površino na zemeljski kro-

gli. V Ameriki daje vlada denar-

ne nagrade farmerjem zato, da

svojih polj deloma ne posejejo.

Nalašč spreminjajo ljudje svo-

ja rodovitna polja v ledino, v

pustino.

In spet je zazijal pred nami—

mrtvi obraz pustinje.

Zazijal je tam, kjer bi ga naj-

manj pričakovali—na najlepših

poljih sveta, ki se obdelujejo s

stroji, na mastnih, gnojenih in

rodovitnih poljih.

19. junija, sobota. — Piknik

društva Utopians št. 604 SN-

PJ na farmi SNPJ

20. junija, nedelja. — Piknik

društva Nanos št. 264 SNPJ

na vrtu doma Zapadnih Slo-

vencev, 6818 Denison Ave.

20. junija, nedelja. — Piknik

društva Združeni bratje št.

26 SNPJ na farmi SNPJ

21. junija, nedelja. — Piknik

Kluba društev SDD na Recher

Ave. na George Krainičevi

farmi, Abby Rd., Willoughby,

Ohio.

27. junija, nedelja. — Piknik

društva Vipavski raj št. 312

SNPJ na farmi SNPJ

27. junija, nedelja. — Piknik

društva Velebit št. 544 SNPJ

na prostorih Doma zapadnih

Elovenec, 6818 Denison Ave.

27. junija, nedelja. — Piknik

društva Vipavski raj št. 312

SNPJ na farmi SNPJ

3. julija, sobota. — Piknik

Veterans of Foreign Wars na

farmi SNPJ

4. julija, nedelja. — Piknik

društva Loyalties št. 590 SN-

PJ na farmi SNPJ

11. julija, nedelja. — Piknik

društva "Naprej" št. 5 SNPJ

na farmi SNPJ v Chardon, O.

11. julija, nedelja. — Piknik

društva Naša zvezda na

George Krainičevi farmi,

Willoughby, O.

11. julija, nedelja. — Piknik

društva "Naprej" št. 5 SNPJ

na farmi SNPJ

24. julija, sobota. — Piknik

krožka št. 1 Progresivnih Slo-

venk na farmi SNPJ

25. julija, nedelja. — Piknik

društva Comrades št. 566 SN-

PJ na farmi SNPJ

1. avgusta, nedelja. — Piknik

društva "Utopians" št. 604

SNPJ na farmi SNPJ

16. oktobra, sobota. — Proslava

10-letnice podr. št. 3 SMZ v

Slov. domu na Holmes Ave.

17. oktobra, nedelja. — Igra

dram. društva "Anton Verov-

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

PRVA KNJIGA

(Nadaljevanje)

7. maja.

Dobil sem od očeta denar. V pismu me zmerja, a mene ni niti malo sram. Ko bi stari vedel, da so sinu nagniti vsi nprstveni temelji... Kupil sem si obleko. Samozveznica celo izvoške bode v oči. Brit sem se šel k frizerju na Tverski. Od tam sem prišel prenovljen kakor trgovski pomočnik. Na križišču Sadovo—Triumfalnaja se mi je nasmejal stražnik. Tak cepce! Ali imava morebiti zdaj v taki obleki kaj skupnega? In pred tremi meseci? Sicer pa, kaj bi vlačil na svetlo umazano perilo zgodovine... Jelizaveto sem videl po naključju, pri oknu v tramvaju. Pomahala je z robčkom in se nasmejala. Kakšen sem, a?

8. maja.

"Ljubezni nihče ne uide." Tako si je namreč zamišljam usta Tatjaninega moža: zevajoča kor topovsko žrelo. Z galerije se mi je neustavljivo zahotelo, da bi mu pljunil v usta. In kadar se mi v spominu obnovi ta stavek, posebno konec: "u-i-d-e-e-e" — mi raztegne čeljusti krčevito, po vsej verjetnosti živčno zehanje.

Hočem namreč povedati, da ji tudi jaz nisem ušel. Pišem te vrstice in lasje se mi jeziijo... Bil sem pri Jelizaveti. Začel sem zelo previdno in od daleč. Delala se je, da ne razume, in poskušala pogovor spraviti na drug tir. Ali ni prežgodaj? E, vrag, obleka je vsega skupaj kriva!... Pogledal sem se v ogledalo — kdo bi se mi mogel ustavljati: daj, sem pomislil, razodeni se. V meni je nekako zmagala nad vsem drugim zdrav pamet. Če se ne bom izpovedal zdaj, bo čez dva meseca že prepozno; hlače se v tem času zanosijo in raztrgajo tako, da bo vsakršno govorjenje nesmiselno. Pišem in sem ponosen sam nase: kako obilno so zbrani v meni vsi najboljši darovi najboljših ljudi naše dobe. Evo vam, tako rahlo vzburljiva strast kakor tudi "uma trdi glas". Mešanica vseh mogočih čednosti in razen tega še druge lastnosti.

Sicer pa sploh nisem dokončal pripravljalnih priprav z njo. Zmotila me je hišna gospodinja, ki jo je poklicala na hodnik in jo, slišal sem, poprosila naposodo. Ta je rekla, da nima denarja, dasiravno ga je imela. To sem za gotovo vedel in za-

misli sem si njen obraz in njene orehove, na vso moč odkrite oči, ko je iskreno odrekla. Volja, da bi govoril o ljubezni, me je minila.

13. maja.

Na vso moč sem zaljubljen. Tega nikakor ni mogoče tajiti. Vsa znamenja so očita. Jutri se ji bom razodel. Svojega vtisa nanjo še tako nisem mogel do- gnati.

14. maja.

Stvar se je nepričakovano zasukala. Deževalo je, tako toplo, prijetno. Šla sva po Mohovaji, plošče na hodniku je božal po- ševen veter. Jaz sem govoril, ona pa je hodila molče, s sklo- njeno glavo, kakor da premiš- ljuje. S klobučka so se ji stekali za vrat deževni curki in bila je čudovita. Navedel bom najin pogovor:

— Jelizaveta Sergejevna, po- vedal sem vam, kar čutim. Zdaj ste na vrsti vi.

— Dvomi v resničnost va- ših čustev.

Bedasto sem skomizgnil z ra- meni in zajecjal, da sem pri- pravljeno priseči ali kaj temu podobnega. Ona je nadaljevala:

— Poslušajte, govorili ste mi z jezikom Turgenjevskih junakov. Mar bi preprosteje.

— Preprosteje se pač ne da. Ljubim vas.

— In kaj potem?

— Zdaj ste vi na vrsti.

— Pričakujete enake izpove- di?

— Pričakujem odgovor.

— Le pogledajte, Aleksander Ivanovič... Kaj pa vam morem povedati? Malce ste mi všeč... Tako ste veliki.

— Še bom zrastle, — sem ji ob- ljubil.

— Ali tako malo se pozna- va, skupnost...

— Pojeva skupaj pud soli. pa bova bolj poznala drug dru- gega.

Z rožnato roko si je obrisala mokra lica in rekla:

— No, prav, poskusiva sku- paj. Bova videla, kaj bo. Samo pustite mi časa, da bom lahko opravila s svojo prejšnjo lju- beznijo.

— Kaj je to? — sem se poza- nimal.

— Ne poznate ga. Neki zdrav- nik, venerolog.

— Kdaj boste prosti?

— Upam, da v petek.

— Živela bova torej skupaj?

To se pravi, v istem stanova- nju?

— Da, tako se mi zdi udobne- je. Preselili se boste k meni.

— Zakaj?

— Prav prijetno sobico imam. Čista je in gospodinja je simpa- tična ženska.

Nisem ugovarjal. Na oglu Tverske sva se razšla. Poljubila sva se na veliko začudenje ne- ke gospe.

Kaj dan prihodnji mi priprav- lja?

22. maja.

Preživljam medene tedne. "Medena" volja je bila danes zagrenjena s tem, da mi je Liza rekla, naj bi si kupil drugo pe- rilo. Resnično, moje perilo je strašansko ponošeno. Ampak denar, denar... Zapravljava mojega, ki ga še tako ni veliko. Treba si bo poiskati kako delo.

24. maja.

Danes sem si sklenil kupiti perilo, toda Liza mi je povzro- čila nepredviden izdelek. Ne- premagljivo se ji je zahotelo ju- žinati v dobri restavraciji in si kupiti svilene nogavice. Južina- la sva in kupila, jaz pa sem popolnoma obupan: moje peri- lo je šlo rakom žvižgat!

27. maja.

Do kraja me bo izžepala. Te- lesno sem uničen in spominjam na golo stebliko sončnice. To ni ženska, to je ogenj in žar.

2. junija.

Danes sva se prebudila ob de- vetih. Prekleta razvada, da mi- gam s prsti na nogah, je imela takele posledice: ona je odgr- nila odevko in si dolgo ogledo- vala moj podplat. Takole je sklenila svoje opazovanje:

— Ti nimaš noge, marveč konjsko kopito. Še slabše! Po- tem pa te kocene na prstih, fej! — Od gnusa je mrzlično trznila z rameni, se pokrila z odevko in se obrnila v steno.

Zmedel sem se. Skrčil sem no- ge in se dotaknil njene rame.

— Liza!

— Pustite me!

— Liza, to ni nobeni stvari podobno. Saj vendar ne morem

— sam spremeniti oblike svojega stopala, saj se vendar ni nare- dilo po naročilu; kar pa se tiče poraslosti, kocene so neumne in rastejo vsepovsod. Ker si me- dicinka, bi morala vendar po- znati postave naravnega raz- voja.

Obrnila se je z obrazom proti meni. Orehove oči so zadobile hudoben čokoladen odtenek.

— Se danes si blagovolite ku- piti posipalo zoper potenje: ne- znansko vam smrdijo noge!

Upravičeno sem omenil, da ima ona neprenehoma mokre roke. Umolknila je, na mojo du- šo pa, da se izrazim v "vzne- senem" slogu, je legla oblačna senca... Nikakor ne gre za noge in ne za dlake...

4. junija.

Danes sva veslala s čolnič- kom po reki Moskvi. Obujala sva spomine na naš Don. Jeli- zaveta se vede zelo nedostojno: ves čas se šali na moj rovaš, včasih hudi in surovo. Če bi ji odgovoril z enakim, bi pomenilo ločitev, a te se mi še noče. Ne glede na vse, sem čedalje bolj navezan nanjo. Ona je na vso moč razvajena punčara. Bojim se, da bo moj vpliv premajhen, da bi ji do korenin spremenil značaj. Ljubka, prismojena de- klica. Povrh tega deklica, ki je videla že take stvari, o katerih sem sam komaj slišal praviti. Ko sva se vračala, me je poteg- nila v drogerijo, se nasmejala in kupila nek prašek in še ne- kakšnega zlomka.

— S tem se boš posipal zoper potenje.

Zelo vljudo sem se priklonil in se ji zahvalil.

Smešno, ali vendar je tako.

7. junija.

Njena umnost je kaj pičila. Sicer pa bi lahko najboljšega ljubimca dosti naučila.

Vsak dan si pred spanjem umijem noge v topli vodi, jih poskropim s kolonsko vodo in posipem z nekakšnim vragom.

Vsak dan je neznosnejša.

Včeraj je dobila živčni napad. S tako je težko živeti.

18. junija.

Nič skupnega ni med nama! Govoriva v različnih jezikih. Spaja naju edino — postelja. Jalovo življenje.

Davi mi je stikala po žepih za denarjem, da bi šla k peku, pa je naletela na tole knjižico.

— Kaj imaš to?

Oblila me je rdečica. Kaj, če odpre eno, dve strani? Odgovo- ril sem in se sam začudil narav- nosti svojega glasu.

— Zvezčič za aritmetične ra- čune.

Malomarno ga je potisnila na- zaj v žep in odšla. Moram biti previdnejši. Brezobzirne duho- vitosti so tedaj lepše, kadar jih ne bere tujec.

Prijatelj Vasja, zate bo vir razvedrila.

21. junija.

Strmim nad Jelizaveto. Ima komaj eno in dvajset let. Kdaj se je neki utegnila tako pokva- riti? Iz kakšne rodovine je, ka- ko so jo vzgajali, kdo je skrbel za njen razvoj? To so vpraša- nja, ki me izredno zanimajo. Vražje je lepa. Ponaša se s po- polnostjo oblik svojega telesa. Kult samooboževanja — izven nje ni nobene stvari. Nekajkrat sem že poskusil spregovoriti z njo resno... Laže bi bilo sta- roverca prepričati o tem, da ni Boga, kakor njo prevzgojiti.

Skupno življenje postaja ne- smiselno in neumno. Ali kljub nje ni nobene stvari. Pri- znam, da mi je, ne glede na vse to, všeč. Vrasla se je vame.

24. junija.

Zadeva pa je na vso moč pre- prosta. Danes sva se odkrito pogovorila in ona mi je rekla, da je telesno ne zadovoljujem. Ločitev še ni izrečena, a vsekaj- kor bo na vrsti te dni.

26. junija.

Imeti bi morala žrebca iz ob- činske konjušnice. Žrebca!

28. junija.

Hudo težko se ločim od nje. Oprella me je kakor pajek. Da- nes sva se peljala na Vrabičje gore. Sedela je v oddelku pri okencu in sonce ji je skoz tka- nino zaves rahlo obsevalo ko- draste lase. Lase ima rdečka- stozlate barve. Vidiš, to je poe- zija preprostih stvari!

(Dalje prihodnjé)

STANOVANJE

s 5 sobami v okolici E. 55 St. se odda v najem poštenu družini z odraslim fantom, ki pohaja visoko šolo. Naslov se naj pusti v uradu tega lista.

DRUŽINA

3 ODRASLIH OSEB IČE STANO- VANJE S 3 ALI 4 SOBAMI. Naslov se naj pusti v uradu tega lista.

IŠČE SE DEKLE.

Od 20 do 35 let, ki bi se naučilo dela na moških klobukih. Izkušna ni potrebna. Stalno delo—5 dni te- densko. Intervju med 8. in 5.

DE-LOOZE HAT WORKS

1706 E. 17 St.

TRGOVSKO POSLOPJE NAPRODAJ

V dobrem kraju na vzhodni strani mesta; zidano poslopje s 2 trgo- vinami, garaži in hišo za 2 družini. 5 sob spodaj in 5 zgoraj. Spodaj je stanovanje prazno, se lahko takoj vselite. Za dogovor pokličite last- nika po 6. zvečer.

IV 3389

Popravljalci ogradij avtov in barvarji avtov dobijo delo

Prvovrstni delavci; visoka plača od ure. Počitnice s plačo; nočno delo.

HERTZ DRIVE-UR-SELF CO.

1865 E. 17 St.

Prosimo pokličite po 6. zvečer

Operatorice power šivalnih strojev

IZURJENE NA OBLEKAH DOBIMO DELO

Visoka plača od komada. Skupin- ska zavarovalnica. Godba pri delu.

Mr. Frank Allia SERBIN, Inc.

4. nadst.

1270 ONTARIO

1174 ADDISON RD.

Hiša za eno družino ter ena za dve, na veliki loti na vogalu. Se proda skupno ali posamezno.

Hiša za eno družino ima 8 sob, 4 spodaj in 4 sobe ter kopalnico zgoraj, eno zgotovljeno sobo na 3. nadst., stranišče v kleti; gor- kota na vročo vodo. To je pravi dom.

Hiša za 2 družini, 5 in 5 sob, meji na Bonna Ave.

Za nadaljne podatke pokličite

S. ROGULICH

Realtor

18000 LAKE SHORE BLVD.

KE 4235 IV 6430

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno ak- tualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

Prenovite in modernizirajte vašo kuhinjo in kopalnico z **PLASTIC TILE** za stene in strop. Imamo 10 različnih barv. **ANTON KOPLAN**, 1136 Norwood Rd., HE 6510 **HENRY KOPLAN**, 1008 Ansel Rd., EX 7141

CHRISTIANA LODGE AND COTTAGES Edwardsburg, Michigan The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking. All sports: golf, dancing, tennis and shuffleboard, outdoor games. Cater to overnight guests. Located in Christiana Lake in a grove of large trees. 100 acres of private playground on US 112. Write for folder. **CHRISTIANA LODGE** Dominic Krasovec, Prop. Phone 9126F5 P. O. Edwardsburg, Mich.



Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61 Street HE 2730

TEKOM ČASA.

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotik z vašim zobozdravni- kom, vam bo Dr. Zupnik iz- vršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE. vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St. Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv. Tel.: EN 5013

Wholesale Prices

A.G.A. APPROVED

Gas Conversion Burners

Roberts-Gordon

Janitrol

Consolidated

While They Last ONLY

\$79

Complete With Controls

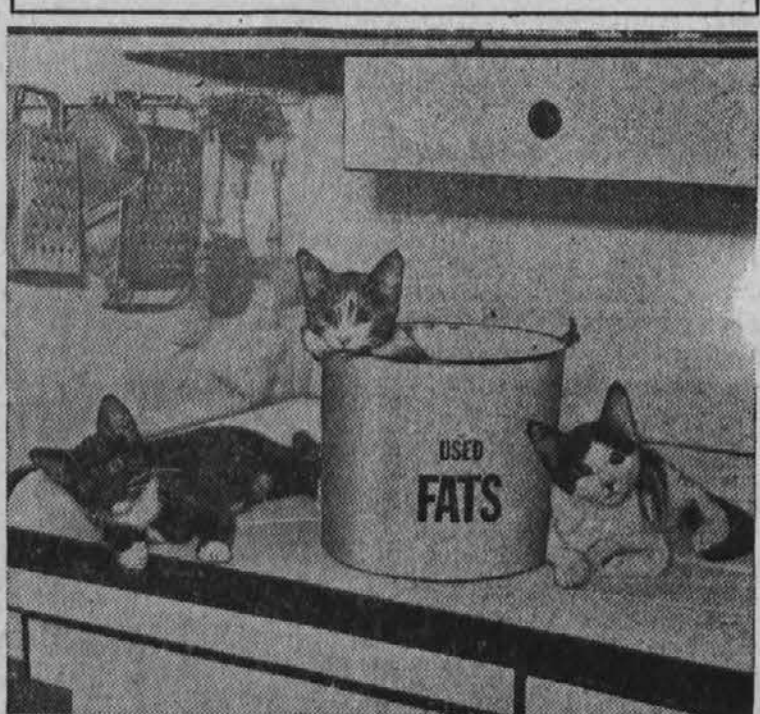
LAKE ERIE HEATING COMPANY

Our Motto and Pride: "Guaranteed Satisfactory Results"

12527 St. Clair Ave.

Glenville 1656

FAT KITTENS



These playful kittens drape themselves over a fat salvage container to remind women to save every drop of used cooking fat. After fat has been reused in cooking, it should be sold to meat dealers, home economists say. Used cooking fats saved and turned over to meat dealers help relieve the world shortage of fats and oils.